

NIEKRZEŚCIJAŃSKI (21) *ai*

niekrześcijański (13), **niechrześcijański** (8); niekrześcijański *KromRozm I*, *LubPs*, *BielKron* (5), *Mącz*, *RejPos* (4), *PowodPr*; niechrześcijański *SeklWyzn*, *MurzHist* (2), *BiałKat*, *SkarJedn*, *SkarŻyw*, *ActReg*, *VotSzl*.

W pisowni rozłącznej (11), *w łącznej* (10); -ia-, -ja-, -ya- (16), -ija- (5).

Oba e oraz a jasne.

sg m N niekrześcijański (2). ◇ *G* niekrześcijański(e)go (1). ◇ *A* niechrześcijański (1), niekrześcijański(e)go (1). ◇ *I* niechrześcijańskim (1) *MurzHist*, niekrześcijańskim (1) *BielKron*. ◇ *f N* niechrześcijańska (1). ◇ *G* niekrześcijański(e)j (2). ◇ *I* niekrześcijańską (1). ◇ *n N* niekrześcijański(e) (2). ◇ *pl N subst* niekrześcijańskie (3); -é *MurzHist* (1), -(e) (2). ◇ *G* niekrześcijańskich (2). ◇ *A subst* niekrześcijański(e) (3).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVIII w. s.v. chrześcijański*.

1. *Niegodny chrześcijanina, niezgodny z nauką chrześcijańską* (17) : *SeklWyzn* a4v; *KromRozm I D*; *LubPs* A5; Ociec Papież s powieści Gerárdá połá wyrozumiał być Pruśkiego Miłtrzá nie Krześciánłkiego/ przetho fie nań rozniewał *BielKron* 370v, 220v; Ieśli ze się wm przeto raczysz gniewać ze mnie [!] przyczyny nienaidziesz tedyby to był gniew nie Chrzescianski *ActReg* 160; *PowodPr* 40 marg; *VotSzl* A2v.

W połączeniu szeregowym (1): Czemuż [...] ten fwięty obraz iego máželz á plugáwifz fprośnoćią frogiego/ nielitościwego/ á niekrześciánłkiego żywotá fwego? *RejPos* 164v.

W charakterystycznych połączeniach: *niekrześcijańska*(-i, -e) *ambicyja*, *gniew*, *mistrz*, *nielitość*, *niemiłosierdzie*, *niewdzięczność*, *przysięga*, (2), *słowo*, *sprawa*, *walka*.

Wyrażenia: »niekrześcijańskim obyczajem« (1): ktore^{go} [*Słabosza szlachcica*] byli ścięli niefprawiedliwie [...] y w doł nie Krześciánłkim obyczáiem wrzucili *BielKron* 418.

»niekrześcijański żywot« (1): abychmysię wždy kiedy vpamiętali [...] więcyi na się pana niezbożnem a niechrześciánłkiem żywotem niepobudzali *MurzHist* B2; *Depravati mores*, *Obyczáye skazone*/ *Niepobożny*/ *Nie krześciyański żywot*. *Mącz* 82c; *RejPos* 164v; *SkarŻyw* 165.

Szeregi: »bezbożny (*a. niepobożny, a. niezbożny*), (*a, i*) niekrześcijański« (3): *MurzHist* B2; *Mącz* 82c; co [*kłamstwo*] Pánu Chryśtułowi przypifować y w liczbę go thych pokłádác/ rzecz bezbożna y niechrześciánłka ieft. *BiałKat* 268v.

»brzydki a niechrześcijański« (1): Iákoby rzekł/ fzkodá poprawowác/ co się pflowác pocżyna/ niech iufz wżyftko zginie. To ieft brzydkie á nie Chrześciánłkie fłowo. *SkarJedn* 300.

»nielitościwy a niekrześcijański« (1): A tu pomyłł moy miły brácie/ co to ieft tákie nielitościwe á nie krześciánłkye niemiłofierdzye twoie *RejPos* [249]. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»okrutny a niekrześcijański« (1): á tubyś fie dopiro żálobliwie miał rozlitowác/ okrutney á niekrześciánłkiey fpráwy fwoiey *RejPos* 100v.

»sprośny i niechrześcijański« (1): pocżnie fobie rozmyłłác fprośny y nie Chrześciánłki żywot fwoy *SkarŻyw* 165.

2. *Nie będący chrześcijaninem, pogański* (1) : Tegoż czáfu wielkie walki wiedli Pruśowie Krześciáni z Litwą nie krześciyańłką *BielKron* 378v.

[*Wyrażenie*: »człowiek niechrześcijańskiej wiary«: prze ktore [*Kozaki*] nie tylko z człowiekiem niechrześcijańskiej wiary, alieby sna był powinnym iakim [...], trudnoby się przyjazń chowacz miała *Cochan I* 265.]

3. *Niezgodny z doktryną katolicyzmu, heretycki* (2) : Doktorowie z Lowanium y z Aufzpurku vczynili dekret przeciw kłięgom Luterowym/ fkázuiąc ye ná spalenie iako niekrześciánłkie *BielKron* 195v.

Szereg: »zły a niechrześcijański« (1): powiedział mu niektory/ aby pilnie obaczyć/ że to złe a nie Chreścjanłkie [!] rzeczy były o które ieft oskarżon *MurzHist* G2v.

4. *Skierowany przeciw chrześcijanom* (1) : iechał [św. Paweł] iako niewiadomy/ nádzyewáiąc fie iákiey przyflugi vczynić y Pánu Bogu swoiemu/ y onym przełożonym swoim/ do onych miałł ná ony niekrześciánłkie łprawy swoie. *RejPos* 284v.

Synonimy: 1. grzeszny, niepobożny, niezbożny; 2. pogańskii; 3. heretycki, kacerski, odszczepieński, sektarski.

Cf **KRZEŚCIJAŃSKI, NIECHRYSTYJAŃSKI**

ASt